

Dr. Boris Vežjak

Genitalije ali življenje: o neki bioetiški dilemi stoika Epikteta

Stoiški filozof Epiktet v svojih Diatribah (1, 2, 25) poroča o nekem atletu, ki je tvegala svoje življenje, če si ne bi dal odrezati svojih obolelih genitalij. Namesto medicinskega posega se je vendarle odločil za smrt, za genitalije namesto življenja, za smrt namesto za vrnitev v gimnazij. Epiktet takšno odločitev toplo pozdravlja. Kakšno težo ima opuščanje medicinske pomoči v antiki in kako razložiti moralno legitimacijo odločitve za smrt v takšnem primeru? V čem je izvorna situacija kaj drugačna od modernih kontekstov zavestne opustitve zdravljenja (ali zdravniškega posega) s strani pacienta, ki takšno pomoč iz nekih partikularnih razlogov odklanja, kot v primeru nedavne vesti o zavrnitvi operacije s presaditvijo srca s strani 13 letne deklice, ki se je s tem zavestno odločila, da se poslovila od življenja? Je Epiktet, v skladu s stoiško moralno teorijo, postopal razumno in katere kontekstualne razloge v prid racionalnosti take odločitve navaja ali jih moramo navesti sami, da bi razumeli njegov slavospev nekastriranemu atletu? Ter, nenazadnje, ima takšna zavestna odločitev za odklonitev medicinskega posega status dejanja samomora